

CPS

Onderwijsontwikkeling en advies

Leesplezier ter preventie

Conferentie Studiesucces met
dyslexie en dyscalculie in het mbo
juni 2012

Programma

- Waarom aandacht voor lezen?
- Wat is Vrij lezen?
- Waarom Vrij lezen?
- De vijf stappen van de aanpak
- De cruciale invoeringsfactoren
- Vragen en informatie

Waarom aandacht voor lezen?

- zonder taal geen zelfstandige kennisverwerving
- zonder taalvaardigheid geen diploma
- zonder taalvaardigheid geen sociale redzaamheid

Wat is vrij lezen?

Uitgangspunt is leerlingen te helpen achterhalen waar hun interesses liggen en hen vrij te laten in de keuze van het gelezene. Dat geeft leesplezier.

Via het leesplezier wordt de leesmotivatie groter en worden er meer leeskilometers gemaakt.

Meer leeskilometers resulteert in een vergrote woordkennis, een verbrede achtergrondkennis en een verbeterde leesvaardigheid.

Waarom Vrij Lezen?

1. Een positieve houding creëren t.a.v. lezen
2. Leesvaardigheid verbeteren door leeskilometers en leesplezier
3. De boodschap overbrengen, lezen hoort erbij, voor je plezier en voor school

De vijf stappen van de aanpak

- 1) Interesses achterhalen en bepalen
- 2) Leesmateriaal kiezen
- 3) Ongestoord lezen
- 4) Individueel verwerken
- 5) Interacteren

Stap 1: interesses achterhalen

Leerlingen helpen interesses te achterhalen en interesses te bepalen

- In gesprek gaan
- Vragenlijst
- Interviewen
- Peer-pressure
- Rolmodel
- Informeren

Stap 2: leesmateriaal kiezen

Passend leesmateriaal vinden bij de vastgestelde interesses

- Begeleiden bij kiezen
- Websites met boekentips
- Modelleren
- Boekenkar samenstellen
- Sites voor zwakke lezers
- Boekenzoektocht organiseren

Websites bij stap 2

- <http://www.boekenzoeker.org/>
- <http://www.leestipmachine.nl>
- <http://www.makkelijklezenplein.nl/>
- <http://www.lezen.nl/>
- <http://www.cpnb.nl/>

Stap 3: ongestoord lezen

In een leesvriendelijke omgeving in een aaneengesloten tijd ongestoord en in stilte lezen

- 2 - 3 x per week 20 minuten lezen, 10 minuten interactie/verwerken
- Scheiding onderdelen leesmoment
- Stilte en rust waarborgen
- Frequentie en duur
- Leesvriendelijke omgeving

Stap 4: verwerken

De reactie op het gelezene vastleggen

- Veelheid aan opdrachten
- Diversiteit in opdrachten
- Frequentie en duur van de opdrachten
- Grotere opdrachten:
 - Zelfgemaakte boeken
 - Eigen verhaal
 - Boekenwurm
 - Beoordelingslijsten

Stap 5: interacteren

Doelgericht met elkaar in gesprek over hetgeen ze gelezen hebben

- Opdrachten in duo's of kleine groepen
- Klassikale opdrachten
- Grotere opdrachten:
 - Boekenganzebord
 - Boekenkwartet

De cruciale invoeringsfactoren

- 1) toegankelijkheid
- 2) aantrekkingskracht
- 3) bevorderlijke omgeving
- 4) aanmoediging
- 5) teamtraining
- 6) non-verantwoordelijkheid
- 7) vervolgactiviteiten
- 8) verspreide leestijd

1 Toegankelijkheid

Het gemak waarmee leesmateriaal voor het grijpen ligt.

- Een schoolbibliotheek
- Samenwerking met de OB
- Bibliotheekbezoek organiseren
- Klassenbibliotheeken
- Een leeskar
- Een handvoorraad

2 Aantrekkingskracht

Als leerlingen gestimuleerd worden om materialen te lezen die aansluiten bij wat zij zelf interessant vinden en die passen bij het leesniveau dat zij aankunnen.

- Uitstalkasten
- Luisterboeken
- Daisyspelers

3 Bevorderlijke omgeving

Het bewerkstelligen van een leesvriendelijke, comfortabele, ontspannen sfeer om te lezen

- Een leesvriendelijke inrichting
- Een leesvriendelijke decoratie
- Een leesvriendelijke houding en opstelling

4 Aanmoediging

Geven van positieve feedback

- Interesse tonen voor de lezer en het gelezene
- Vertellen over eigen leeswerk
- Onderling laten uitwisselen

5 Teamtraining

Trainen van de mediathecaris en de uitvoerende docenten en het informeren van de andere docenten en het overige personeel

- Informatiemomenten
- Reflectie & uitwisseling
- Lesbezoeken

6 Non-verantwoordelijkheid

Leerlingen ervaren geen dwang, verplichting en verantwoordelijkheid afleggen rondom het lezen

- Daadwerkelijk vrij laten in onderwerp, soort en moeilijkheidsgraad
- Keuzevrijheid in de verwerking

7 Vervolgactiviteiten

Activiteiten om leerlingen het gelezene te laten verwerken

- Korte individuele opdrachten
- Interactie-opdrachten in kleine groepen
- Klassikale interactie-opdrachten
- Grotere activiteiten: vrij lezen klaskrant, boekenrubriek, auteur in de klas, boekenfeest, speciale gelegenheden, leesmarathon

8 Verspreide leestijd

Vrij lezen vindt frequent en regelmatig plaats

- 2, 3 x per week 20-30 minuten
- Vast onderdeel van het rooster

Vragen en informatie

- Vragen?
- Verzoek
 - Maak ervaringen met de aanpak vooral kenbaar
- Informatie?
 - Lucia Fiori, L.Fiori@cps.nl, 06-29502909
- Materialen
 - De materialen zijn (nu nog) te downloaden op www.cps.nl/vrijlezen